

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
„PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH W MIEŚCIE
TARNOWIE NA LATA 2016-2020”
W 2018 ROKU**

Tarnów, marzec 2019 r.

Wstęp

Zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2018 poz. 511) samorzady powiatowe mają obowiązek opracowania programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych. W myśl tego zapisu, Uchwałą Nr XVIII/177/2015 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 26 listopada 2015 r., został przyjęty „Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w mieście Tarnowie na lata 2016-2020”, który stanowi kontynuację działań realizowanych od wielu lat na terenie Tarnowa na rzecz osób niepełnosprawnych.

Głównym celem Programu jest tworzenie warunków do pełnego indywidualnego rozwoju i zaspokajania potrzeb osób niepełnosprawnych we wszystkich sferach i na każdym etapie życia, umożliwiając pełne uczestnictwo tych osób w życiu społecznym i zawodowym. Realizacja tego celu odbywa się za pomocą wdrożenia powiązanych ze sobą działań, pozwalających przybliżyć się do osiągnięcia celu głównego. Obszarami priorytetowymi są:

- 1) kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania i rozumienia problemów osób niepełnosprawnych,
- 2) zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do dóbr i usług umożliwiających im pełne uczestnictwo w życiu społecznym,
- 3) zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do edukacji wspólnie ze swymi pełnosprawnymi rówieśnikami oraz do korzystania z różnych form kształcenia specjalnego i pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- 4) zapewnienie osobom niepełnosprawnym wczesnej diagnozy, leczenia i opieki medycznej, rehabilitacji i edukacji leczniczej,
- 5) zwiększenie szans osób niepełnosprawnych na zatrudnienie na otwartym rynku pracy zgodnie z kwalifikacjami, wykształceniem i możliwościami lub umożliwienie im ze względu na stopień niepełnosprawności pracy w warunkach dostosowanych do ich indywidualnych potrzeb,
- 6) likwidacja barier architektonicznych oraz transportowych utrudniających dostęp do urzędów, obiektów użyteczności publicznej, swobodne przemieszczanie się, dostęp do informacji i możliwości komunikacji międzyludzkiej,
- 7) zapewnienie równych szans osobom niepełnosprawnym w dostępie do kultury, sportu, rekreacji i turystyki.

Cel szczegółowy nr 1

Prawa osób niepełnosprawnych.

Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania i rozumienia problemów osób niepełnosprawnych.

1. Realizacja programów dotyczących wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu.

W 2018 r. Gmina Miasta Tarnowa, ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych realizowała Program „**Aktywny samorząd**”, mający na celu wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. W ramach Programu, osoby niepełnosprawne mogły ubiegać się o dofinansowanie do:

- zakupu i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
- uzyskania prawa jazdy kategorii B,
- zakupu sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
- szkolenia w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
- utrzymania sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- zakupu protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
- utrzymania sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
- utrzymania aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dofinansowanie do pobytu dziecka w przedszkolu/żłobku),
- wykształcenia na poziomie wyższym.

W 2018 r. dofinansowanie otrzymało 99 osób niepełnosprawnych, którym wypłacono:

- do końca 2018 r. kwotę 170.927 zł,
- w okresie od 1 stycznia do 28 lutego 2019 r. kwotę 39.301 zł.

Łącznie udzielone zostało dofinansowanie w wysokości 210.228 zł.

Wypłaty dofinansowań, dotyczące wniosków złożonych w 2018 r., będą dokonywane również do 15 kwietnia 2019 r. Ostateczna kwota poniesionych wydatków zależy od przedłożonych przez beneficjentów programu dokumentów rozliczeniowych.

Dla porównania w 2017 r. w ramach Programu udzielono dofinansowania 108 osobom niepełnosprawnym na łączną kwotę 354.794 zł.

2. Wspieranie działań Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Tarnowa w realizacji zadań ustawowych. Zapewnienie konsultacji społecznej wszystkich działań dotyczących osób niepełnosprawnych w fazie ich planowania, wdrażania oraz ewaluacji z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Tarnowa.

Wszystkie realizowane działania dotyczące osób niepełnosprawnych na etapie planowania podlegają opiniowaniu przez Powiatową Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Tarnowa.

W 2018 r. Powiatowa Społeczna Rada Do Spraw Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Tarnowa odbyła 8 posiedzeń, na których zajmowała się następującymi sprawami:

- 1) czterokrotnie wydała opinię do projektu uchwał Rady Miejskiej w Tarnowie w sprawie określenia zadań, na które przeznaczają się środki PFRON przyznane powiatom wg algorytmu, oraz wysokość kwot przeznaczonych na poszczególne zadania, zgodnie z aktualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- 2) dokonała oceny merytorycznej wniosków złożonych przez wnioskodawców wykazujących szczególne trudnienia w ramach programu „Aktywny samorząd” o dofinansowanie ze środków PFRON w 2018 r.,
- 3) ustaliła zasady dofinansowania ze środków PFRON zadań realizowanych w 2018 r. przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych (dofinansowanie przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych, sprzętu rehabilitacyjnego, likwidacji barier architektonicznych, likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych oraz turnusów rehabilitacyjnych),
- 4) wydała pozytywną opinię do projektu o dofinansowanie ze środków PFRON złożonego w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III”, Obszar G - skierowanie do powiatu poza algorytmem dodatkowych środków na finansowanie zadań ustawowych dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych,
- 5) wydała opinię w sprawie przewozu autobusami obsługującymi linie komunikacji miejskiej pasażerów poruszających się na wózkach inwalidzkich o napędzie elektrycznym,
- 6) wydała pozytywną opinię w sprawie sprawozdania z realizacji „Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Mieście Tarnowie na lata 2016-2020” w 2017 r.

3. Udzielanie informacji i pomocy w uzyskaniu przez osoby niepełnosprawne różnych form pomocy i wsparcia, świadczonych przez urzędy, instytucje i organizacje dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin, w tym w ramach programów celowych PFRON.

W Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa oraz w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej funkcjonowały punkty informacyjne dla osób niepełnosprawnych oraz osób sprawujących nad nimi opiekę. W Punktach można było uzyskać informacje dotyczące szeroko rozumianej problematyki niepełnosprawności, m.in.: programów celowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON), ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym, wykazu placówek i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych oraz regulacji prawnych. Pracownicy Punktu udzielali również pomocy w wypełnianiu wniosków dotyczących programów celowych PFRON oraz w przygotowywaniu wystąpień do różnych instytucji.

Osoby niepełnosprawne i ich rodziny mogły również skorzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej w jednym z czterech Punktów Nieodpłatnej Pomocy Prawnej zorganizowanych przez Urząd Miasta Tarnowa, a finansowanych z budżetu państwa. Z pomocy takiej mogła skorzystać każda osoba fizyczna, która przed uzyskaniem nieodpłatnej pomocy prawnej złożyła pisemne oświadczenie, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej.

Niepełnosprawne osoby uzależnione lub współuzależnione mogły skorzystać z porad dyżurujących w Miejskim Punkcie Konsultacyjnym Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych specjalistów z zakresu terapii prawa i uzależnień.

4. Zatrudnienie konsultanta ds. osób niepełnosprawnych.

Od kwietnia 2014 r. w Urzędzie Miasta Tarnowa funkcjonuje stanowisko konsultanta ds. osób niepełnosprawnych. Do jego zadań należy m.in.: prowadzenie poradnictwa dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów, udzielanie im pomocy w rozwiązywaniu problemów życia codziennego, a także w załatwianiu spraw w urzędach administracji państwowej, samorządowej i w innych instytucjach, przedkładanie Prezydentowi Miasta Tarnowa propozycji rozwiązań dotyczących poprawy jakości i warunków życia niepełnosprawnych mieszkańców. W 2018 r. liczba przyjętych zgłoszeń do konsultanta wyniosła łącznie 401, w tym: 161 udzielonych osobiście, 171 telefoniczne, 39 e-mailem oraz 30 podczas przeprowadzonych spotkań z osobami niepełnosprawnymi w terenie.

5. Zatrudnienie tłumacza języka migowego.

Zgodnie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. 2017, poz. 1824 z późn. zm.) w Urzędzie Miasta Tarnowa osoby niesłyszące, głuchonieme i głuchoniewidome mają zapewniony dostęp do usług tłumacza języka migowego, pozwalającej na komunikowanie się, w załatwianiu spraw administracyjnych.

Usługa tłumaczenia migowego przy załatwianiu spraw urzędowych jest bezpłatna. Mogą z niej skorzystać osoby uprawnione, tj. osoby doświadczające trwale lub okresowo trudności w komunikowaniu się. W 2018 r. z usług tłumacza skorzystały 52 osoby.

Szczegółowe informacje zamieszczone są na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Tarnowa pod adresem:

<https://bip.malopolska.pl/umtarnow,a,897998,dla-osob-nieslyszacych-gluchoniemych-i-gluchoniewidomych.html>

6. Prowadzenie kampanii medialnych oraz edukacyjnych w zakresie kształtowania właściwych postaw społeczeństwa wobec problematyki osób niepełnosprawnych. Przeciwdziałanie dyskryminacji osób niepełnosprawnych.

W 2018 r. już po raz szósty zostały zorganizowane uroczyste obchody „Małopolskich Dni Osób Niepełnosprawnych w Subregionie Tarnowskim”. Celem projektu było kształtowanie opinii społecznej w kierunku akceptacji osób z niepełnosprawnością, prezentacja oraz promowanie ich osiągnięć w różnych dziedzinach artystycznych, a także zwrócenie uwagi na bariery: zawodowe, edukacyjne, komunikacyjne, kulturalne, a przede wszystkim mentalne, które uniemożliwiają im prowadzenie samodzielnego życia. Realizacja projektu przebiegała pod znakiem integracji, współpracy, partnerstwa i równości - osób pełnosprawnych i niepełnosprawnych. W realizację projektu włączyło się wiele organizacji pozarządowych i instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

Projekt realizowany był w dniach 27 maja - 30 czerwca 2018 r. i zorganizowany został przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego. W wydarzeniach uczestniczyły

także organizacje pozarządowe, podmioty i instytucje działające na rzecz osób niepełnosprawnych z powiatów tarnowskiego, dąbrowskiego i brzeskiego.

Głównymi wydarzeniami organizowanymi podczas przedsięwzięcia były: Koncert i Festyn Integracyjny, który zainaugurował obchody, Integracyjny Dzień Dziecka, Gra Miejska „Tarnów – moja mała ojczyzna”, Integracyjny Turniej w Kręglach, Konferencja pt. „Życie na niebiesko – zrozumieć autyzm”, Biesiada pokoleń „Wolność jest w nas”, integracyjny seans filmowy w Kinie Marzenie oraz szkolenie kierowców Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Tarnowie z zakresu pomocy i obsługi pasażerów z niepełnosprawnościami. Ponadto w szkołach i przedszkolach odbywały się konkursy recytatorskie, turnieje sportowe, zabawy taneczne, gry terenowe, warsztaty plastyczne i spotkania integracyjne.

We wszystkich wydarzeniach udział wzięło ponad 2.500 osób. Łączna kwota wydatków przeznaczonych na realizację zadania wyniosła 59.926,17 zł, w tym 30.000 zł ze środków Województwa Małopolskiego oraz 29.926,17 zł ze środków Gminy Miasta Tarnowa.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 2

Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do dóbr i usług umożliwiających im pełne uczestnictwo w życiu społecznym.

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.

1. Orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności dla celów pozarentowych.

Do głównych zadań Miejskiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Tarnowie należy orzekanie o niepełnosprawności osób do 16 roku życia, orzekanie o stopniu niepełnosprawności osób powyżej 16 roku życia, orzekanie o wskazaniach do ulg i uprawnień osób posiadających orzeczenia o inwalidztwie lub niezdolności do pracy oraz wystawianie legitymacji dokumentującej niepełnosprawność. Dodatkowo, od 1 lipca 2014 r. do zadań Przewodniczącego należy wydawanie kart parkingowych osobom niepełnosprawnym oraz placówkom zajmującym się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się.

ILOŚĆ ROZPATRZONYCH SPRAW PRZEZ MIEJSKI ZESPÓŁ DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W TARNOWIE W 2018 R.	
orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla osób powyżej 16. roku życia	2.203
w tym wydane po raz pierwszy	573
orzeczenia o niepełnosprawności dla osób do 16. roku życia	142
karty parkingowe dla osób niepełnosprawnych	363
legitymacje osób niepełnosprawnych	699

Źródło: Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Tarnowie

Wśród dorosłych mieszkańców Tarnowa najczęstszą przyczyną wydanych orzeczeń o niepełnosprawności były:

- a) dysfunkcja narządu ruchu – 40%,

- b) schorzenia układu krążenia i oddechowego – 24%,
- c) choroby psychiczne – 16%,
- d) choroby neurologiczne – 14%.

Najczęściej występującą przyczyną niepełnosprawności u dzieci w 2018 r. były rozpoznane choroby neurologiczne, inne oraz całościowe zaburzenia rozwojowe.

2. Udzielanie świadczeń z pomocy społecznej osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom; przyznawanie pomocy materialnej na cele zdrowotne i socjalne osobom będącym w trudnej sytuacji finansowej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie udzielił pomocy i wsparcia 2.522 osobom z powodu ich niepełnosprawności, co stanowi 37% ogółu beneficjentów Ośrodka.

Wysokość środków finansowych przeznaczonych na pomoc materialną i pozamaterialną dla osób niepełnosprawnych, wynikającą z ustawy o pomocy społecznej, obrazuje poniższa tabela.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Wysokość wypłaconych świadczeń w 2018 r. (w zł)
1.	zasiłki stałe	595	2.918.029,80
2.	zasiłki okresowe	246	144.580,00
3.	zasiłki celowe	781	404.475,35
4.	zasiłki celowe specjalne	455	218.225,94
5.	składki na ubezpieczenie zdrowotne	512	240.436,85
6.	pomoc w formie posiłku lub świadczenia pieniężnego na zakup posiłku w ramach realizacji programu osłonowego „Pomoc Gminy Miasta Tarnowa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”	786	682.266,87
Łącznie:		3.375	4.608.014,81

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie

3. Udzielanie pomocy osobom sprawującym opiekę nad osobą niepełnosprawną poprzez przyznawanie świadczeń pielęgnacyjnych.

Pomoc finansowa udzielana dla osób niepełnosprawnych lub osób sprawujących opiekę nad osobą niepełnosprawną, zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych, aktów wykonawczych do niej, ustawą o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz ustawą o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, przedstawiona jest w poniższej tabeli.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota wydatkowana w 2018 roku (w zł)
1.	świadczenie pielęgnacyjne	4.070	5.991.014,00
2.	specjalny zasiłek opiekuńczy	1.283	677.438,00
3.	zasiłek pielęgnacyjny	32.823	5.189.029,00

4.	dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	4.001	417.913,00
5.	zasilek dla opiekuna osoby niepełnosprawnej	969	512.748,00
6.	jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu	8	32.000,00
Łącznie:		43.154	12.820.142,00

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie

4. Zapewnienie usług opiekuńczych w domach osobom chorym, niepełnosprawnym, pozbawionym opieki rodzinnej.

Osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a które są jej pozbawione, przyznawana jest pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Poniższa tabela przedstawia wysokość kwot wydatkowanych na ten cel oraz ilość osób objętych tym świadczeniem.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Kwota wydatkowana w 2018 roku (w zł)
1.	usługi opiekuńcze	581	3.162.252
2.	specjalistyczne usługi opiekuńcze	12	152.739
Łącznie:		593	3.314.991

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie

W 2018 r. usługi opiekuńcze realizowane były przez jeden podmiot: Nadzieja Opieka Pielęgniarstwo Rehabilitacja Sp. z o.o., ul. Chopina 9, 62-510 Konin (lider konsorcjum) oraz Stowarzyszenie Opiekuńcze „Nadzieja”, ul. Kolorowa 6, 20-802 Lublin (członek konsorcjum)

Świadczenie w formie usług opiekuńczych obejmowało pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. W przypadku specjalistycznych usług opiekuńczych zakres pomocy dostosowywany był do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności.

5. Zapewnienie miejsc, opieki i godnych warunków życia w domach pomocy społecznej osobom niepełnosprawnym nie mogącym samodzielnie funkcjonować.

Osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu są kierowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie do domów pomocy społecznej i dziennych ośrodków wsparcia.

W 2018 r. na terenie Tarnowa funkcjonowały cztery domy pomocy społecznej, w których przebywało łącznie 413 osób – w tym 314 w domach prowadzonych przez Gminę Miasta Tarnowa, a 99 w domach prowadzonych na zlecenie Gminy.

Domy Pomocy Społecznej prowadzone przez Gminę Miasta Tarnowa:

1) Dom Pomocy Społecznej im. św. Brata Alberta w Tarnowie, ul. Szpitalna 53 (liczba miejsc statutowych – 164, z czego 154 dla osób przewlekle somatycznie chorych, a 10 dla osób w podeszłym wieku). Pensjonariuszami Domu są osoby o różnych schorzeniach i stopniu niepełnosprawności. Większość mieszkańców wymaga całkowitej opieki oraz pielęgnacji. Ponadto, Dom świadczy usługi opiekuńcze dla osób w nim niezamieszkujących (**Dział - Dom Dziennego Pobytu**). Z usług tego typu korzystają osoby o obniżonej sprawności psychofizycznej, które wymagają wsparcia w organizacji życia codziennego. Osoby korzystające z tych usług mają zapewnione posiłki (śniadania, obiady), a także zajęcia rekreacyjno – kulturalne, zajęcia w ramach terapii zajęciowej służące utrzymaniu sprawności psychofizycznej, naukę obsługi komputera, terapię ruchem oraz zabiegi fizykoterapeutyczne. Dział – Dom Dziennego Pobytu dysponuje 50 miejscami, które w 2018 r. były w pełni wykorzystane. Łącznie z oferty Domu skorzystało 65 osób.

2) Dom Pomocy Społecznej w Tarnowie, ul. Czarna Droga 48 (liczba miejsc statutowych – 87). Dom zapewnia swoim mieszkańcom zaspokojenie potrzeb bytowych, całodobową opiekę, rehabilitację i uczestnictwo w zajęciach terapeutycznych. W Domu przebywają osoby o różnych schorzeniach i stopniu niepełnosprawności.

Domy Pomocy Społecznej prowadzone na zlecenie Gminy Miasta Tarnowa:

1) Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci, Młodzieży i Dorosłych Niepełnosprawnych Intelktualnie w Tarnowie, ul. Robotnicza 4, prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Wincentego a Paulo (liczba miejsc statutowych – 80). Dom zapewnia całodobową opiekę, zaspokojenie potrzeb bytowych, opiekuńczych, edukacyjnych, religijnych i społecznych osobom niepełnosprawnym. Są to często osoby leżące lub poruszające się na wózkach inwalidzkich. Obecnie Dom jest przeznaczony dla 65 dzieci i młodzieży oraz 15 osób dorosłych.

2) Dom Pomocy Społecznej dla Osób Dorosłych Niepełnosprawnych Intelktualnie w Tarnowie, ul. Modrzejewskiej 48, prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną - Koło w Tarnowie (liczba miejsc statutowych – 17). Dom funkcjonuje na zasadach domu rodzinnego, dlatego mieszkańcy wykonują w ramach terapii proste czynności domowe (sprzątanie, przygotowywanie śniadań i kolacji, nakrywanie do stołu). Dom stwarza mieszkańcom warunki do samodzielnego życia w otwartym środowisku w rodzinnej atmosferze; zapewnia całodobową opiekę dostosowaną do indywidualnych potrzeb i uczestnictwo w zajęciach rehabilitacyjno – terapeutycznych. Liczbę osób umieszczonych w 2018 r. w domach pomocy społecznej przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Nazwa Domu	Liczba umieszczonych osób
1.	Dom Pomocy Społecznej im. Św. Brata Alberta w Tarnowie, ul. Szpitalna 53	58
2.	Dom Pomocy Społecznej w Tarnowie ul. Czarna Droga 48	17
3.	Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci, Młodzieży i Dorosłych Niepełnosprawnych Intelktualnie w Tarnowie, ul. Robotnicza 4	14

4.	Dom Pomocy Społecznej dla Osób Dorosłych Niepełnosprawnych Intelktualnie w Tarnowie, ul. Modrzejewskiej 48	2
----	--	---

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie

W sytuacji braku możliwości zapewnienia miejsca w domach pomocy społecznej na terenie Tarnowa, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, kieruje osoby niepełnosprawne do domów pomocy społecznej na terenie innych powiatów - w 2018 r. skierowano 19 osób. Poniesiona w 2018 r. przez Gminę Miasta Tarnowa odpłatność za pobyt mieszkańców Tarnowa w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów wyniosła 2.773.994 zł i dotyczyła 102 osób (w tym 85 umieszczonych w domach pomocy społecznej dla osób psychicznie chorych).

6. Subregionalne Centrum Wsparcia Opiekunów Nieformalnych Osób Niesamodzielných.

Zgodnie z uchwałą Nr L/548/2018 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 22 marca 2018 r. Subregionalne Centrum Wsparcia Opiekunów Nieformalnych Osób Niesamodzielných jako jednostka organizacyjna Gminy Miasta Tarnowa, zostało utworzone w celu realizacji projektu pn. „Wsparcie opiekunów nieformalnych osób niesamodzielných w subregionie tarnowskim” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Centrum zlokalizowane przy ul. Sanguszków 28A będzie zapewniało usługi opieki zastępczej, umożliwiające czasowe przebywanie jednocześnie 15 osób niesamodzielných pod profesjonalną opieką, w przypadku braku możliwości sprawowania opieki przez ich opiekunów. Dla osób, które nie będą miały możliwości samodzielnie dojechać do Centrum, zostanie zabezpieczona usługa transportu z miejsca ich zamieszkania lub pobytu do Centrum i z powrotem. Jednostka będzie koordynowała również opiekę środowiskową i wsparcie w domach osób niesamodzielných, które ze względu na przeciwwskazania lekarskie nie mogą zostać przewiezione do Centrum. W budynku znajduje się również wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego i pielęgnacyjnego, który będzie udostępniany bezpłatnie. Planowane jest wyposażenie wypożyczalni, w kilkaset sztuk różnego rodzaju sprzętu rehabilitacyjno-pielęgnacyjnego oraz „opaski życia” z przyciskiem alarmowym. Opiekunowie osób niesamodzielných otrzymają wsparcie w postaci warsztatów, szkoleń, grup wsparcia i indywidualnego poradnictwa, szkoleń e-learningowych dostępnych na portalu internetowym. Znajdujące się w Centrum pokoje i pomieszczenia bez barier architektonicznych dostosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych. Realizacja projektu obejmuje okres od 1 października 2018 r. do 30 września 2021 r.

7. Mieszkania chronione prowadzone przez Gminę Miasta Tarnowa.

Na terenie miasta Tarnowa funkcjonują dwa mieszkania chronione wspierane, przeznaczone dla niepełnosprawnych kobiet i mężczyzn. Mieszkania prowadzone są przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną – Koło w Tarnowie, z siedzibą przy ul. Ostrogskich 5b. Prawo do pobytu w mieszkaniu chronionym wspieranym mają osoby, które ze względu na niepełnosprawność intelektualną potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w życiu codziennym. Mieszkania te, są formą pomocy przygotowującą osoby tam przebywające pod opieką specjalistów, do prowadzenia

samodzielnego życia i stanowią alternatywę dla pobytu w placówce opieki całodobowej. Pobyt w mieszkaniu stwarza osobom niepełnosprawnym warunki do samodzielnego funkcjonowania w środowisku i integrację ze społecznością lokalną, sprzyjając jednocześnie rozwojowi kontaktów społecznych. Przygotowuje również mieszkające tam osoby do prawidłowego pełnienia ról społecznych i stanowi niezbędny etap w drodze do uzyskania pełnej samodzielności życiowej.

Oba mieszkania usytuowane są przy ul. Mościckiego, a Gmina Miasta Tarnowa na ich prowadzenie udzieliła dotacji w łącznej wysokości 128.000 zł.

Pobyt w mieszkaniu chronionym ma charakter odpłatny. Szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności określa Uchwała Nr XXXII/478/2013 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 14 marca 2013 r. w sprawie zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych.

8. Tworzenie nowych miejsc w dziennych ośrodkach wsparcia, w środowiskowych domach samopomocy stosownie do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz wspieranie istniejących.

W Tarnowie działają dwa środowiskowe domy samopomocy, których prowadzenie Gmina Miasta Tarnowa zleciła w drodze otwartego konkursu ofert:

- Zgromadzeniu Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu, Prowincja Krakowska z siedzibą w Krakowie, ul. Nazaretańska 1,
- Spółdzielni Socjalnej BioVitaMed z siedzibą w Tarnowie, ul. Słowackiego 6.

Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu prowadzi Środowiskowy Dom Samopomocy w budynku przy al. Matki Bożej Fatimskiej 6, przeznaczony dla 60 osób niepełnosprawnych intelektualnie (typ B) o zasięgu ponadgminnym. Uczestnicy Domu mają zapewnioną opiekę odpowiednią do rodzaju schorzenia, biorą udział w różnych formach terapii i zajęciach integracyjnych mających na celu poprawę stanu zdrowia, podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia. Prowadzona jest także aktywizacja zawodowa. W 2018 r. z oferty domu skorzystały 73 osoby, w tym 6 nowoprzyjętych.

Celem działalności Środowiskowego Domu Samopomocy „Zielona Przystań”, prowadzonego przez Spółdzielnię Socjalną BioVitaMed jest udzielanie wsparcia osobom mającym poważne trudności w życiu codziennym poprzez: wspomaganie rozwoju psychofizycznego i społecznego, rozwój zainteresowania otaczającym światem, poznawanie zjawisk i procesów w nim zachodzących oraz związków przyczynowo-skutkowych, rozwój indywidualnych uzdolnień i zainteresowań, udział w życiu społecznym, utrzymanie dobrej kondycji psychicznej, maksymalne usprawnienie psychofizyczne oraz rehabilitację funkcji poznawczych. Zajęcia odbywają się w pracowniach: gospodarstwa domowego, samoobsługi, rękodzielniczo-plastycznej, rekreacyjno-rehabilitacyjnej i relaksacyjnej. Adresatami usług świadczonych w placówce są osoby przewlekle psychicznie chore (m. in. schizofrenia, zaburzenia psychotyczne, afektywne zaburzenia nastroju, zaburzenia nerwicowe) – typ A (liczba miejsc statutowych – 20) oraz osoby wykazujące inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych (m.in. zaburzenia psychiczne o podłożu organicznym, zaburzenia osobowości, zaburzenia psychiczne towarzyszące zespołom otępiennym oraz chorobom neurodegeneracyjnym, zaburzenia zachowania, zaburzenia psychiczne spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych) – typ C (liczba miejsc statutowych – 25)

W 2018 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie wydał 6 nowych decyzji administracyjnych, kierujących uczestników do ŚDS typ C oraz 14 decyzji administracyjnych kierujących uczestników do ŚDS typ A. Łącznie z usług ŚDS w 2018 r. skorzystały 53 osoby: 23 osoby w typie A i 30 osób w typie C.

9. Wykorzystanie pracy socjalnej w zakresie pomocy osobie niepełnosprawnej w uniezależnieniu się, stymulowanie do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów życiowych.

W 2018 r. w ramach pracy socjalnej pracownicy MOPS w Tarnowie podjęli liczne działania prowadzące do:

- poprawy stanu zdrowia, poprzez pomoc w: uzyskaniu świadczeń zdrowotnych, realizacji recept, załatwianiu wizyty lekarza w domu, rejestracji do lekarzy specjalistów oraz współpracę z pracownikami placówek medycznych (lekarz, pielęgniarka), edukację i profilaktykę w zakresie higieny zdrowotnej,
- zapewnienia opieki osobom starszym i niepełnosprawnym poprzez: działania interwencyjne w sytuacji osoby zaniedbanej, potrzebującej pomocy, a także wezwanie pogotowia ratunkowego, policji, poszukiwanie rodzin osób wymagających opieki,
- wykorzystania uprawnień osób niepełnosprawnych, poprzez pomoc w uzyskaniu: orzeczenia o stopniu niepełnosprawności i niezdolności do pracy (pomoc w wypełnianiu wniosku), skierowania na turnus rehabilitacyjny, dofinansowań do zakupu sprzętów medycznych oraz do wyjazdu na turnusy opiekuńcze,
- poprawy funkcjonowania osób z zaburzeniami psychicznymi, poprzez: nawiązanie współpracy z Zespołem Leczenia Środowiskowego - bezpłatne wizyty domowe psychiatrów, wystąpienie z wnioskiem do Sądu o leczenie w szpitalu psychiatrycznym lub umieszczenie w domu pomocy społecznej, podejmowanie interwencji w środowisku w sprawie nieprawidłowego funkcjonowania osób z zaburzeniami psychicznymi.

Pracownicy socjalni MOPS realizują również projekty socjalne i projekty zawierające działania na rzecz osób niepełnosprawnych, ich rodzin, opiekunów, przyjaciół, jak również całych społeczności lokalnych, w których żyją osoby niepełnosprawne. W 2018 r. były to:

- grupa terapeutyczna „*Pokonaj depresję*” z wykorzystaniem interwencji terapeutycznych w terapii poznawczo-behawioralnej - projekt był adresowany do osób chorych na depresję, znajdujących się w kryzysie psychologicznym, cierpiących na inne zaburzenia natury psychicznej oraz dla osób, które chciały poznać techniki radzenia sobie z problemami; w projekcie wzięło udział łącznie 7 osób,
- „*Wiem więcej - pomagam świadomie*” - celem projektu było poszerzenie wiedzy na temat niepełnosprawności, wypracowanie pozytywnych wzorców zachowań, rozbudzenie empatii, poznanie trudności życia codziennego osób niepełnosprawnych oraz sposobu ich postrzegania, w projekcie udział wzięło łącznie 141 dzieci,
- „*Oplatek Maltański*” – zorganizowany już po raz szósty, udział w nim wzięło 100 osób, wśród których obecne były także osoby niepełnosprawne; organizatorem był Związek Polskich Kawalerów Maltańskich oraz MOPS w Tarnowie, którym wsparcia udzielili liczni darczyńcy; honorowy patronat nad wydarzeniem objął Biskup Tarnowski Prezydent Związku Polskich Kawalerów Maltańskich oraz Prezydent Miasta Tarnowa,
- *Grupa Wsparcia dla Rodziców dzieci z niepełnosprawnością lub trudnościami adaptacyjnymi „Per Aspera ad Astra*” - celem projektu było wsparcie rodziców

w procesie wychowania, edukacji, rehabilitacji i leczenia dzieci z niepełnosprawnością lub trudnościami adaptacyjnymi oraz deficytami ogólnorozwojowymi; w spotkaniach udział wzięło 21 osób.

W 2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej rozpoczął realizację projektu pn. „*Aktywnie działamy. Pozytywnie wspieramy. Lokalnie zmieniamy.*”, który realizowany jest do 31 marca 2019 r. Celem głównym projektu jest aktywizacja społeczna i zawodowa 300 osób zamieszkałych na terenie Tarnowa. Grupą docelową projektu są w szczególności osoby bezrobotne, osoby nieaktywne zawodowo, niepełnosprawne, osoby bezdomne oraz takie, które cechuje bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. W ramach projektu wykonane zostały prace społecznie użyteczne, poradnictwo psychologa, indywidualne spotkania z uczestnikami projektu zgodnie ze ścieżką reintegracji społeczno-zawodowej. Prowadzona była również grupa wsparcia dla samotnych matek. W 2018 r. zawarto 47 kontraktów, w tym 7 z osobami z orzeczoną niepełnosprawnością. Całkowita wartość projektu wynosi 3.145.784,40 zł, w tym kwota dofinansowania ze środków Unii Europejskiej stanowi 2.673.916,74 zł.

Zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „*Za życiem*” (Dz. U. z 2016 r., poz. 1860 z późn. zm.) realizowane jest zadanie wspierające rodziny, w których przyjdzie lub przyszło na świat ciężko chore dziecko, posiadające nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu. Do zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynikających z powyższej ustawy należy **pomoc i wsparcie asystenta rodziny**, który:

- udzieli informacji w zakresie dostępu do instrumentów polityki na rzecz rodziny,
- będzie mógł reprezentować (na podstawie pisemnego upoważnienia) wspieraną rodzinę przed instytucjami i urzędami,
- udzieli wsparcia psychologicznego,
- udzieli pomocy w przezwyciężeniu problemów wychowawczych, pomocy prawnej,
- będzie wspierał kobietę w ciąży i jej rodzinę w realizacji codziennych obowiązków.

Do realizacji ww. zadania MOPS zatrudnił jednego asystenta rodziny - psychologa, który w 2018 r. wspierał 10 kobiet i ich rodziny.

10. Dofinansowanie ze środków PFRON do:

- a) uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych w celu rozwijania umiejętności społecznych oraz poprawy psychofizycznej sprawności osób niepełnosprawnych,**
- b) zaopatrzenia niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze niezbędne do ich funkcjonowania,**
- c) likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z ich potrzebami.**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie udziela wsparcia w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, w ramach środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznanych zgodnie z algorytmem. Szczegółowe informacje na ten temat obrazuje poniższa tabela, a także informacje zawarte w pkt 9 oraz w celu szczegółowym nr 7 pkt 4.

Forma świadczenia	Liczba osób	Wydatkowana kwota (w zł)
dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	609	584.470
dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	671	701.969
dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	33	174.627
Łącznie	1.313	1.461.066

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie

11. Finansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej dla osób potrzebujących rehabilitacji zawodowej i społecznej.

Istotną część środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wydatkowano na finansowanie działalności trzech warsztatów terapii zajęciowej prowadzonych przez:

- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy przy ul. Klikowskiej 190 (50 uczestników),
- Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną – Koło w Tarnowie przy ul. Ostrogskich 5b (35 uczestników),
- Fundację Rozwoju Edukacji, Pracy, Integracji REPI, przy ul. Hodowlanej 6 (45 uczestników).

Warsztaty prowadzą terapię i rehabilitację społeczną z elementami rehabilitacji zawodowej, sprawności fizycznej oraz zdrowia psychicznego. Uczestnikami warsztatów na 31 grudnia 2018 r., było 130 osób niepełnosprawnych intelektualnie, ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności (w tym 74 mieszkańców Tarnowa).

Ponadto 15 mieszkańców Tarnowa, na podstawie porozumienia zawartego z Powiatem Tarnowskim uczęszczało do WTZ działającego przy Stowarzyszeniu Kulturalno - Oświatowym „Piast” w Woli Rzędzińskiej.

Wysokość dofinansowania działalności poszczególnych warsztatów terapii zajęciowej w Tarnowie w 2018 r. obrazuje poniższa tabela.

Lp.	Jednostka prowadząca warsztat	Liczba uczestników	Wysokość dofinansowania ze środków PFRON (w zł)	Wysokość dofinansowania z budżetu Gminy Miasta Tarnowa (w zł)	Wysokość dofinansowania łącznie (w zł)
1.	Fundacja Rozwoju Edukacji, Pracy, Integracji REPI w Tarnowie	45	746.820	82.980	829.800
2.	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną - Koło w Tarnowie	35	580.860	64.540	645.400

3.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Tarnowie	50	829.800	92.200	922.000
4.	Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe „Piast” w Woli Rzędzińskiej	15	-	26.852	26.852
Łącznie:		145	2.157.480	266.572	2.424.052

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 3

Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do edukacji wspólnie ze swymi pełnosprawnymi rówieśnikami oraz do korzystania z różnych form kształcenia specjalnego i pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Urząd Miasta Tarnowa kontynuuje systemowe działania z zakresu wychowania i profilaktyki zagrożeń dzieci i młodzieży na terenie Miasta. W ostatnich latach działania te priorytetowo traktowały sprawy zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży oraz dorosłych: nauczycieli i rodziców. W poprzednich latach wyakcentowane zostało: wspomaganie rozwoju dzieci i uczniów w związku z obniżeniem wieku realizacji obowiązku szkolnego, wspieranie kompetencji wychowawczych rodziców i wychowawców, zwłaszcza z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych i wspieranie rodzicielstwa zastępczego. W roku szkolnym 2017/2018 kontynuowane było wspomaganie rozwoju dzieci i uczniów (uwzględnienie ich indywidualnych sytuacji ze zwróceniem uwagi na dziecko młodsze oraz przygotowanie do zmian w systemie edukacji), „edukacja włączająca” uczniów niepełnosprawnych oraz wspieranie kompetencji wychowawczych rodziców i wychowawców zwłaszcza z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym z autyzmem.

1. Włączanie dzieci przedszkolnych i uczniów niepełnosprawnych do kształcenia, wychowania i opieki we wszystkich typach przedszkoli, szkół i placówek (edukacja włączająca w elastycznym systemie kształcenia).

Do głównych działań Gminy Miasta Tarnowa wspierających edukację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należą:

- sukcesywne wyposażanie przedszkoli i szkół w odpowiednie pomoce i technologie edukacyjne,
- zapewnienie wykwalifikowanej kadry nauczycieli i specjalistów (logopeda, psycholog, pedagog, doradca zawodowy),
- wdrażanie projektów edukacyjnych uwzględniających specjalne potrzeby tej grupy dzieci i młodzieży,
- rozwijanie zintegrowanego systemu wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci od 0 do 7 lat w zakresie diagnozy, poradnictwa i terapii,
- prowadzenie wielostronnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej, oddziałów integracyjnych, specjalnych, nauczania indywidualnego, różnych form zajęć dla osób niepełnosprawnych, wydawanie skierowań do młodzieżowych ośrodków wychowawczych i socjoterapii,

- usuwanie barier architektonicznych i komunikacyjnych w szkołach i przedszkolach,
- zapewnienie uczniom niepełnosprawnym bezpłatnego dowozu do szkół i przedszkoli oraz zwrot kosztów indywidualnego dowozu, dziecka jego rodzicom lub opiekunom.

Sieć edukacyjna w 2018 r. obejmowała 65 szkół i placówek oświatowych publicznych. Z myślą o niepełnosprawnych funkcjonowały oddziały integracyjne, specjalne, dla uczniów z wadami słuchu oraz autystyków, a także Zespół Specjalnych Szkół Przyszpitalnych.

Na terenie Gminy Miasta Tarnowa prowadzone są różnorodne działania i formy kształcenia specjalnego na rzecz tarnowskich dzieci i młodzieży, z których korzystają również rówieśnicy z gmin ościennych. Zakres działań przedstawia poniższa tabela:

Działania	2017 r.	2018 r.
Skierowania do wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka	33	42*
Skierowania do nauczania indywidualnego	111	106
Skierowania do oddziałów integracyjnych	51	52
Zespół Szkół Specjalnych dla Niesłyszących i Słabo Słyszących		
liczba skierowań	4	3
skierowania do nauczania indywidualnego	3	2
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy (SOSW)		
liczba skierowań	31	36
skierowania do zajęć rewalidacyjnych	7	10
skierowania do nauczania indywidualnego	9	3
Resocjalizacja i socjoterapia		
liczba rozpatrywanych spraw	24	18
skierowania do Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych (MOW)	17	10
skierowania do Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii (MOS)	3	2

Źródło: Wydział Edukacji Urzędu Miasta Tarnowa

*opinie wydane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną

Wsparciem edukacji uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych była organizacja **różnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej** m.in.:

- zajęć rozwijających uzdolnienia,
- zajęć dydaktyczno-wyrównawczych,
- zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym,
- zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej,
- rewalidacji indywidualnej,
- gimnastyki korekcyjnej,
- innych: warsztatów, porad i konsultacji.

2. Wydawanie orzeczeń, opinii poradni psychologiczno-pedagogicznych i skierowań do kształcenia specjalnego i oddziałów integracyjnych.

W Tarnowie funkcjonują dwie poradnie:

1) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna (PPP) wykonała w roku szkolnym 2017/2018 3.215 diagnoz specjalistycznych dzieci i młodzieży, wydała 925 opinii, 327 orzeczeń i 42 opinie o potrzebie wczesnego wspomagania. Diagnozy dotyczyły zakresu psychologicznego, pedagogicznego, logopedycznego i doradztwa zawodowego badanych. Przesiewowe badania psychologiczne przeprowadzono u 828 sześciolatków. Na 327 orzeczeń, kwalifikujących do różnych form kształcenia specjalnego najliczniejsze obejmują: upośledzenie umysłowe, niepełnosprawności sprzężone, autyzm, dzieci niesłyszące i słabo słyszające, niewidome i słabo widzące, niepełnosprawność ruchową w tym afazję.

Ponadto wydano pisemne opinie, m.in. w sprawach:

- odroczeń rozpoczęcia spełniania przez dziecko obowiązku szkolnego (23),
- dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych możliwości ucznia (313),
- zezwoleń na indywidualny tok lub program nauki - wybitnie uzdolnieni (15),
- objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu oraz szkole lub placówce oświatowej (382),
- opinii o specyficznych trudnościach w uczeniu się (132).

2) Specjalistyczna Poradnia Profilaktyczno-Terapeutyczna (SPPT) specjalizuje się w terapii i profilaktyce zaburzeń oraz mediacjach. W roku szkolnym 2017/2018 swoimi działaniami objęła 3.399 osób. Poradnia przeprowadziła min.: terapię psychologiczną w tym psychoterapię dla 455 osób, zajęcia profilaktyczne w szkołach i placówkach oświatowych dla 684 osób, a także terapię rodzinną oraz konsultacje wychowawcze z których skorzystało 602 rodziców.

3. Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży w przedszkolach, szkołach i placówkach.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana uczniowi w przedszkolu, szkole i placówce polega na rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz rozpoznawaniu możliwości psychofizycznych, wynikających w szczególności z:

- niepełnosprawności,
- niedostosowania społecznego,
- zagrożenia niedostosowaniem społecznym,
- ze szczególnych uzdolnień,
- ze specyficznych trudności w uczeniu się,
- zaburzeń komunikacji językowej,
- choroby przewlekłej,
- sytuacji kryzysowych lub traumatycznych,
- niepowodzeń edukacyjnych,
- zaniedbań środowiskowych związanych z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny, sposobem spędzania czasu wolnego i kontaktami środowiskowymi,

- trudności adaptacyjnych związanych z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą.

4. Tworzenie sieci oddziałów integracyjnych i specjalnych w szkołach i przedszkolach stosownie do występujących potrzeb w zakresie niepełnosprawności dzieci i młodzieży w mieście.

Liczbę oddziałów integracyjnych i specjalnych w przedszkolach i szkołach wraz z liczbą uczących się w nich dzieci przedstawia poniższa tabela.

Typ oddziału	rok szkolny 2016/2017			rok szkolny 2017/2018		
	Liczba oddziałów	Liczba uczniów		Liczba oddziałów	Liczba uczniów	
		ogółem	w tym niepełnosprawnych		ogółem	w tym niepełnosprawnych
integracyjny	46	839	195	52	913	218
specjalny	16	65	65	19	74	74

Źródło: Wydział Edukacji Urzędu Miasta Tarnowa

5. Organizowanie dowozu dzieci niepełnosprawnych do szkół, przedszkoli i placówek szkoleniowo-rehabilitacyjnych.

Zgodnie z art. 17 ustawy o systemie oświaty realizowany jest **dowóz dzieci do szkoły** tam, gdzie odległości w ramach obwodów są większe niż wymagają przepisy. Z dowozu korzystają również uczniowie niepełnosprawni zarówno do przedszkoli jak i szkół tak publicznych jak i niepublicznych. W 2018 r. łączna kwota wydatków na dowóz dzieci niepełnosprawnych do szkół wyniosła **492.869,02 zł.**

6. Zwiększenie szans edukacyjnych młodzieży niepełnosprawnej w zdobyciu wyższego wykształcenia.

W 2018 r. Urząd Miasta Tarnowa realizował program „Aktywny samorząd” finansowany ze środków PFRON. W ramach modułu II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, niepełnosprawni studenci mogli uzyskać następujące rodzaje dofinansowań:

- do opłaty za naukę (czesne) – równowartość kosztów czesnego w ramach jednej realizowanej formy kształcenia na poziomie wyższym,
- dodatek na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego,
- dodatek na pokrycie kosztów kształcenia.

Z tej formy pomocy w 2018 r. skorzystało 45 osób, którym łącznie wypłacono dofinansowanie w wysokości 62.804 zł. W związku ze zmianą zasad Programu, dofinansowanie na podstawie wniosków złożonych w 2018 r. będzie wypłacane do 5 kwietnia 2019 r.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 4

Zapewnienie osobom niepełnosprawnym wczesnej diagnozy, leczenia i opieki medycznej, rehabilitacji i edukacji leczniczej.

Na terenie miasta Tarnowa funkcjonują dwie placówki lecznictwa zamkniętego, a także sieć niepublicznych placówek lecznictwa otwartego zapewniających mieszkańcom opiekę medyczną w zakresie lecznictwa podstawowego i specjalistycznego. W stanach nagłego zagrożenia życia i zdrowia pomoc zabezpiecza Powiatowa Stacja Pogotowia Ratunkowego w Tarnowie. Finansowanie świadczeń gwarantowanych zapewnia Narodowy Fundusz Zdrowia. Gminie Miasta Tarnowa podlegają 3 podmioty lecznicze:

- 1) Specjalistyczny Szpital im. E. Szczeklika,
- 2) Zespół Przychodni Specjalistycznych Sp. z o.o.,
- 3) Mościckie Centrum Medyczne Sp. z o.o.

Specjalistyczny Szpital im. E. Szczeklika

Szpital jest największym podmiotem leczniczym podległym Gminie Miasta Tarnowa. Placówka posiada 409 łóżek szpitalnych w 12 oddziałach, stacji dializ oraz zakładzie opiekuńczo-leczniczym. Podstawowa działalność koncentruje się na lecznictwie stacjonarnym, którego uzupełnieniem są ambulatoryjne świadczenia specjalistyczne oraz pielęgnacyjno-opiekuńcze. Ponadto Szpital - jako jeden z dwóch podmiotów w Tarnowie - zabezpiecza także nocną i świąteczną opiekę zdrowotną dla mieszkańców Tarnowa i okolic.

W 2018 r. w Szpitalu leczonych było ponad 17,5 tys. pacjentów; urodziło się 883 noworodki, wykonano 3,6 tys. dużych zabiegów operacyjnych oraz ponad 1,8 tys. zabiegów inwazyjnych serca: koronarografii, koronaroplastyki i ablacji. Dokonano implantacji 294 stymulatorów serca, wszczepiono 592 endoprotez stawów biodrowych i kolanowych. W 12 przyszpitalnych poradniach specjalistycznych udzielonych zostało ponad 32,5 tys. porad. W pracowniach obrazowych wykonano ponad 4,8 tys. badań tomografii komputerowej oraz 5,8 tys. rezonansu magnetycznego; w pracowniach analitycznych ponad 570 tys. badań. 2018 r. był pierwszym rokiem działalności nowouruchomionych dziennych oddziałów rehabilitacji: kardiologicznej oraz ogólnoustrojowej. Cyklami rehabilitacji dziennej było objętych prawie 400 pacjentów, na rzecz których wykonanych zostało ponad 37 tys. zabiegów.

Od października 2017 r. Specjalistyczny Szpital im. E. Szczeklika w Tarnowie znajduje się w systemie podstawowego szpitalnego zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej tzw. „sieci szpitali”. gwarantującej bezpieczeństwo funkcjonowania Szpitala w perspektywie wieloletniej. Szpital jest jednym z większych podmiotów publicznych w Tarnowie, zatrudnia prawie 900 osób, w tym m.in.: 166 lekarzy, 354 pielęgniarek i położnych, 87 diagnostów i techników medycznych. Przychody Szpitala z tytułu prowadzonej działalności wyniosły w 2018 r. 88 mln zł. Szpital od 14 lat, corocznie osiąga dodatni wynik finansowy.

W 2018 r. na prowadzone inwestycje przeznaczone zostały środki w wysokości 3,9 mln zł (w tym 0,5 mln zł stanowiła dotacja Gminy Miasta Tarnowa). Przeprowadzona została modernizacja części Pawilonu Chirurgii, w którym mieszczą się oddziały zabiegowe: ginekologii, ortopedii oraz chirurgii ogólnej. Przy każdym z oddziałów, na trzech kondygnacjach znajdowały się sale operacyjne. Od 2016 roku cała działalność operacyjna Szpitala skoncentrowana jest w nowoczesnym Pawilonie Zabiegowym. Najnowsza

modernizacja polegała na zagospodarowaniu pomieszczeń po salach operacyjnych zlokalizowanych na parterze (przy oddziale ginekologii) oraz na I piętrze (przy oddziale ortopedii). Pomieszczenia te zostały zaadaptowane na ginekologiczną izbę przyjęć i poradnię ginekologiczno-położniczą, a także poprawę warunków lokalowych oddziału ortopedii. W Budynku Krwiodawstwa dobudowana została winda zewnętrzna; zlokalizowanie w nim nocnej i świątecznej opieki medycznej wymagało stworzenia ułatwień dla osób o niepełnej sprawności. Wybudowany został również kolejny duży parking na terenie Szpitala; zlokalizowany za Pawilonem II od ul. Słonecznej. Nowy parking o powierzchni 3.150 m² posiada 120 miejsc postojowych. Obecnie na terenie Szpitala jest w sumie 340 miejsc postojowych. Zakupiony został również nowoczesny sprzęt i aparatura medyczna dla potrzeb oddziałów, bloku operacyjnego i pracowni diagnostycznych.

W 2018 r. rozpoczął się kolejny etap rozwoju Szpitala – budowa nowego pawilonu łóżkowego z przeznaczeniem na Centrum Chorób Serca. Wyłoniono wykonawcę tej największej od lat inwestycji i rozpoczęto prace projektowe. Centrum powstanie na bazie obecnie funkcjonujących oddziałów: kardiologii i elektroterapii oraz kardiologii inwazyjnej, a także pracowni diagnostycznych i poradni specjalistycznych. Nowy pawilon zostanie zlokalizowany od ul. Starodąbrowskiej, w jednej linii z powstałym w 2015 r. pawilonem zabiegowym; zostanie również skomunikowany przewiązką z pozostałymi pawilonami szpitalnymi. Rozwiązania, które zostały przyjęte w projekcie sprawiają, że znacząco rozszerzone zostaną możliwości diagnostyczno-terapeutyczne pionu kardiologii oraz nastąpi zdecydowana poprawa warunków hospitalizacji pacjentów. Pacjenci po zawałach serca będą objęci opieką koordynowaną – w jej różnych formach. Kadra medyczna uzyska znacznie lepsze warunki pracy. Na inwestycję Szpital pozyskał prawie 60% dofinansowania zewnętrznego tj. Unii Europejskiej (ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020) oraz Gminy Miasta Tarnowa. Pawilon powstanie do końca 2020 r., dokładnie 40 lat po ostatnim nowo oddanym do użytku pawilonie łóżkowym Szpitala – Pawilonie nr II.

Specjalistyczny Szpital im. E. Szczeklika w Tarnowie posiada akredytację medyczną i certyfikaty jakości, świadczące o bezpieczeństwie i jakości realizowanych świadczeń zdrowotnych.

Zespół Przychodni Specjalistycznych Sp. z o.o.

Zespół Przychodni Specjalistycznych Sp. z o.o. jest największą placówką ambulatoryjnego leczenia specjalistycznego w Tarnowie i subregionie. W swojej bogatej ofercie oprócz poradni specjalistycznych posiada poradnię lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, przychodnię stomatologiczną, przychodnię zdrowia psychicznego, przychodnię rehabilitacyjną, domowe leczenie tlenem. Zespół Przychodni Specjalistycznych swoje usługi świadczy na rzecz mieszkańców Tarnowa i regionu. W 2018 r. wykonano łącznie 226.929 porad lekarskich w ramach ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, 7.137 w ramach lekarskiej opieki rehabilitacyjnej, 9.077 w ramach poradni lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, 17.666 w ramach poradni zdrowia psychicznego, 20.692 usług stomatologicznych oraz 201.341 zabiegów fizykoterapeutycznych. Zrealizowano 13.435 osobodni w oddziałach dziennych z zakresu psychiatrii i rehabilitacji oraz tlenoterapii w warunkach domowych i 258 zabiegów w chirurgii jednego dnia.

W 2018 r. zakupiony został sprzęt do zabiegów endoskopii, kabinę do fototerapii, system terapeutyczny UVA i UVB, tonometr bezdotykowy z pachymetrem bezdotykowym,

ultrasonograf, ultrasonograf przenośny, ssak akumulatorowy, aparat do EKG, kardiomonitor, aparat do infiltracji, dwie wirówki oraz unit stomatologiczny. Koszt zakupów wyniósł 1.164.567 zł. Spółka systematycznie dokonuje modernizacji przychodni, chcąc podnieść komfort wykonywanej pracy. W 2018 r. wykonano pomieszczenie higieniczno-sanitarne przy nowo powstałym gabinecie urologicznym oraz przy Pracowni Endoskopii. Na parterze przychodni dostosowano pomieszczenie na potrzeby gabinetu stomatologii zachowawczej. Koszt remontów wyniósł 47.324 zł.

W 2018 r. w Zespole Przychodni Specjalistycznych przeprowadzono wiele akcji mających na celu promocję zdrowia, szczególnie kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych wśród mieszkańców subregionu tarnowskiego. ZPS aktywnie uczestniczył we wszystkich akcjach, udzielając konsultacji medycznych, wykonując badania profilaktyczne i promując zdrowy styl życia.

Mościckie Centrum Medyczne Sp. z o.o.

Mościckie Centrum Medyczne świadczy usługi z zakresu podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej, opieki długoterminowej (zakład opiekuńczo-leczniczy), opieki psychologicznej i medycyny pracy. Usługi medyczne świadczy dla mieszkańców Tarnowa i okolicznych gmin.

W Mościckim Centrum Medycznym w 2018 r. udzielono łącznie 99.047 porad lekarskich i psychologicznych, w tym między innymi 47.097 porad z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej oraz 8.567 porad z zakresu medycyny pracy. Wchodzący w skład Mościckiego Centrum Medycznego Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w 2018 r. stacjonarną opieką długoterminową, w ramach umowy z NFZ, komercyjnie oraz w ramach projektu UE „Pomocna Dłoń”, objął 167 pacjentów, dysponując bazą 81 łóżek zrealizował 23.852 osobodni. Wykonano 108.953 zabiegi z zakresu rehabilitacji leczniczej oraz 13.628 badań z zakresu diagnostyki obrazowej (RTG, mammografia, USG).

Łączne nakłady inwestycyjne w 2018 r. wyniosły 2.859.352 zł. Wykonano szereg prac budowlanych oraz zakupiono sprzęt komputerowy wraz oprogramowanie i licencjami, system alarmowy oraz sprzęt medyczny: KTG dla poradni ginekologicznej, elektrokardiograf dla poradni medycyny sportowej, radiografię cyfrową dla poradni stomatologicznej, ugiel wraz z osprzętem dla ZOL i pętle indukcyjną dla osób niedosłyszących.

W lutym 2018 r. oddano do użytkowania wyremontowane I piętro Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego i tym samym zwiększono stan łóżek dla pacjentów o 41. Wartość wszystkich poniesionych nakładów wyniosła 2.731.772 zł. W maju 2018 r. został oddany do użytku wyremontowany parter w starej części budynku, w którym mieszczą się m. in. gabinety lekarzy POZ. Wartość inwestycji wynosi 567.471 zł. W sierpniu został zakończony proces termomodernizacji budynku, na realizację którego łącznie wydatkowano 2.974.747 zł.

1. Poprawa dostępności do świadczeń rehabilitacji leczniczej poprzez starania o zwiększenie finansowania tych świadczeń przez publicznego płatnika.

Wykaz świadczeniodawców w zakresie rehabilitacji leczniczej i wysokość kontraktów z NFZ w 2018 r. przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Nazwa świadczeniodawcy	Kwota kontraktu z NFZ (w zł)
1.	Szpital Wojewódzki im. Św. Łukasza SPZOZ	4.254.400,82
2.	Fizjoterapia REMAKS	354.857,52
3.	Zespół Przychodni Specjalistycznych Sp. z o.o.	2.685.242,20
4.	„GERONIMO” M. Mielak, S. Zwolenik s.j.	642.667,48
5.	Mościckie Centrum Medyczne Sp. z o.o.	808.819,28
6.	Miejska Przychodnia Lekarska Nr VI NZOZ	351.635,70
7.	NZOZ Specjalistyczna Przychodnia Lekarska „Medica”	5.314,40
8.	Centrum Medyczne „KOL-MED” SPZOZ	853.237,48
9.	Specjalistyczny Szpital im. E. Szczeklika	1.795.978,56
10.	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Tarnowie	274.421,40
11.	NZOZ SANUS Poradnie Specjalistyczne	69.830,20
12.	Spółdzielnia Socjalna BIOVITAMED	298.288,32
	Łącznie:	12.394.693,36

Źródło: Opracowano na podstawie danych umieszczonych na stronie internetowej Narodowego Funduszu Zdrowia w Krakowie.

Świadczenia w zakresie rehabilitacji leczniczej na terenie Tarnowa realizowane były przez 12 podmiotów leczniczych. Łączna wysokość kontraktu w 2018 r. była wyższa o kwotę **1.728.156,81 zł** w stosunku do roku poprzedniego.

2. Rozwój stacjonarnych form opieki długoterminowej.

Wykaz podmiotów leczniczych realizujących usługi z zakresu opieki długoterminowej i wysokość kontraktów z NFZ w 2018 r. przedstawia poniższa tabela:

L.p.	Nazwa świadczeniodawcy	Typ świadczeń	Kwota kontraktu z NFZ (w zł)
1.	Specjalistyczny Szpital im. E. Szczeklika ul. Szpitalna 13	pielęgniarska opieka długoterminowa domowa w zakładzie opiekuńczo-leczniczym liczba łóżek - 31	1.419.788,24
2.	Mościckie Centrum Medyczne Sp. z o.o. ul. Kwiatkowskiego 15	w zakładzie opiekuńczo-leczniczym liczba łóżek – 81, w tym 58 łóżek w ramach środków publicznych	2.112.573,16

3.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia „MARO-MED” Barbara Malinowska ul. Zagumnie 23 A	pielęgniarska opieka długoterminowa domowa	898.806,24
4.	Centrum Medyczne „KOL-MED” Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej pl. Dworcowy 6	pielęgniarska opieka długoterminowa domowa	465.385,60
5.	Centrum Medyczne CenterMed Sp. z o.o. pl. Sobieskiego 2	pielęgniarska opieka długoterminowa domowa	87.687,72
Łącznie:			4.735.548,13

Źródło: Opracowano na podstawie danych umieszczonych na stronie internetowej Narodowego Funduszu Zdrowia w Krakowie.

W 2018 r. kontrakty z Narodowym Funduszem Zdrowia na świadczenia w zakresie opieki długoterminowej posiadało pięciu świadczeniodawców z terenu miasta Tarnowa. Wartość kontraktów podpisanych w 2018 r. była wyższa o kwotę **248.692,83 zł** w stosunku do roku poprzedniego.

3. Wspomaganie organizacji pozarządowych, działających w środowisko osób niepełnosprawnych.

Mówiąc o rehabilitacji leczniczej nie sposób pominąć roli organizacji pozarządowych działających na terenie Tarnowa, reprezentujących interesy osób niepełnosprawnych z określonymi schorzeniami nabytymi lub wrodzonymi. Osoby niepełnosprawne zrzeszone w organizacjach, to potencjalni pacjenci lecznictwa rehabilitacyjnego. Działalność organizacji zajmujących się problemami zdrowotnymi osób w nich zrzeszonych jest różnorodna, skupia się jednak przede wszystkim na pomocy w powrocie do zdrowia, a także w umożliwieniu aktywniejszego życia społecznego osób chorych, pomimo trwającego procesu chorobowego. Inicjatorzy tych działań mają świadomość ogromnych potrzeb zdrowotnych zrzeszonych osób, w związku z czym podejmują współpracę z wieloma instytucjami i osobami indywidualnymi, od których uzyskują pomoc, w tym także finansową.

Taka współpraca rozwija się od wielu lat pomiędzy organizacjami pozarządowymi, a Wydziałem Zdrowia i Polityki Społecznej w Urzędzie Miasta Tarnowa. Organizacje realizują zadania, na wykonanie których pozyskują dofinansowanie z budżetu Gminy Miasta Tarnowa. W 2018 r. łączna kwota przeznaczona na realizację zadań w obszarze działalności na rzecz osób niepełnosprawnych wyniosła 128.986 zł. Ponadto od 2006 r. przy współpracy z Tarnowskim Hospicjum Domowym im. bł. F. Ozanama działającym przy Parafii Św. Rodziny w Tarnowie realizowany jest program opieki domowej dla obłożnie i terminalnie chorych. W ramach tego programu Gmina Miasta Tarnowa sfinansowała zakup sprzętu dla Hospicjum. Zakupiony sprzęt medyczny organizacja nieodpłatnie wypożycza terminalnie oraz obłożnie chorym mieszkańcom Tarnowa.

4. Wspieranie realizacji programów zdrowotnych ukierunkowanych na edukację i rehabilitację pacjentów niepełnosprawnych.

Uchwałą Nr XXII/238/2016 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 31 marca 2016 r. został przyjęty „Miejski program działań w obszarze promocji zdrowia i profilaktyki chorób społecznych na lata 2016-2020”, którego strategicznym celem jest poprawa i umacnianie zdrowia i podnoszenie jakości życia mieszkańców miasta Tarnowa oraz zmniejszanie nierówności społecznych w zdrowiu. Program obejmuje projekty skierowane do różnych grup społecznych mieszkańców Tarnowa, w tym do: dzieci, młodzieży, osób niepełnosprawnych na łączną kwotę prawie 1,8 mln zł.

W 2018 r. na realizację programów polityki zdrowotnej przy współpracy z podmiotami leczniczymi przeznaczono łącznie 174.128 zł, w tym środki Gminy Miasta Tarnowa stanowiły kwotę 92.625 zł, środki Województwa Małopolskiego na realizację programów szczepień dla dzieci stanowiły kwotę 42.528 zł oraz środki Narodowego Funduszu Zdrowia na dofinansowanie programu szczepień przeciwko grypie dla osób powyżej 60 r.ż. w wysokości 38.975 zł. Ponadto przy współpracy z podmiotem leczniczym realizowano zadanie polegające na prowadzeniu edukacji dzieci i ich rodziców w zakresie zdrowia jamy ustnej, na które przeznaczono ze środków Gminy Miasta Tarnowa kwotę 28.200 zł.

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi część zadań w obszarze ochrony i promocji zdrowia oraz w obszarze działalności na rzecz osób niepełnosprawnych zostało zleconych do realizacji stowarzyszeniom. Łączna kwota wydatkowana ze środków finansowych pochodzących z budżetu miasta Tarnowa na realizację zadań wyniosła 142.476 zł, w tym 13.490 zł z przeznaczeniem na realizację zadań z zakresu edukacji prozdrowotnej. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Nazwa programu	Liczba uczestników	Kwota wydatkowana na realizację programu (w zł)
1.	„Rehabilitacja i aktywizacja osób dorosłych - rehabilitacja medyczna ogólnoustrojowa poprawiająca sprawność manualną i lokomocję u osób (chodzących) ze znacznie ograniczoną sprawnością ruchową spowodowaną przewlekłą chorobą”	34	19.000
2.	„Rehabilitacja i aktywizacja osób dorosłych – rehabilitacja domowa osób przewlekle i obłożnie chorych z powodu chorób narządu ruchu lub powodujących dysfunkcję narządu ruchu”	66	56.000
3.	„Rehabilitacja i aktywizacja osób dorosłych – rehabilitacja psychofizyczna i profilaktyka wtórna u kobiet po mastektomii”	46	13.000
4.	Rehabilitacja i aktywizacja osób dorosłych - terapia i aktywizacja ruchowa w wodzie wspomagająca sprawność psychofizyczną osób z niepełnosprawnością narządu ruchu, skierowana do dzieci i dorosłych”	15	9.986
5.	„Rehabilitacja dzieci i młodzieży – rehabilitacja oraz aktywizacja społeczna dzieci i młodzieży z mózgowym porażeniem dziecięcym oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi”	18	14.000

6.	„Rehabilitacja dzieci i młodzieży – rehabilitacja dzieci i młodzieży z wadą słuchu lub zaburzeniami sensorycznymi”	16	10.000
7.	„Rehabilitacja dzieci i młodzieży- Terapia i rehabilitacja dzieci z zespołem Downa i niepełnosprawnościami sprzężonymi”	20	7.000
8.	„Program opieki domowej dla obłożnie i terminalnie chorych - wypożyczalnia sprzętu medycznego i rehabilitacyjnego”	100	0
Łącznie		349	128.986

Źródło: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej w Urzędzie Miasta Tarnowa

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 5

Zwiększenie szans osób niepełnosprawnych na zatrudnienie na otwartym rynku pracy zgodnie z kwalifikacjami, wykształceniem i możliwościami lub umożliwienie im ze względu na stopień niepełnosprawności pracy w warunkach dostosowanych do ich indywidualnych potrzeb.

Pod koniec 2018 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnowie zarejestrowanych było 340 niepełnosprawnych osób bezrobotnych oraz 48 niepełnosprawnych osób poszukujących pracy z terenu miasta Tarnowa. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela:

Status	Liczba osób		Wiek			Wykształcenie		Stopień niepełnosprawności (znacznym lub umiarkowany)
	Ogółem	w tym kobiety	18-24	25-29	powyżej 50 roku życia	co najmniej średnie	specjalne	
bezrobotni	340	174	11	11	198	134	16	160
poszukujący pracy	48	17	2	1	28	20	1	42

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie

1. Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do usług instytucji rynku pracy - możliwość korzystania z pośrednictwa pracy i doradztwa zawodowego

a) pośrednictwo pracy dla osób niepełnosprawnych

W okresie od stycznia do grudnia 2018 r. Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie pozyskał 801 miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej dla osób niepełnosprawnych, tj. o 66 miejsc więcej niż w 2017 r. Spośród realizowanych w 2018 r. ofert pracy i aktywizacji zawodowej – 17 miejsc było subsydiowanych, w tym 16 miejsc pracy ze środków pochodzących z PFRON.

Ważną rolę wśród działań na rzecz zatrudnienia osób niepełnosprawnych pełni pośrednictwo pracy. Osoby niepełnosprawne nie stanowią jednolitej grupy wymagającej takiej samej pomocy w poszukiwaniu zatrudnienia. Należy wychodzić naprzeciw ich indywidualnym potrzebom i oczekiwaniom tak, aby ta grupa mogła otrzymać odpowiednią pracę, która umożliwi im pełne uczestnictwo w życiu społecznym.

Obsługa osób bezrobotnych i poszukujących pracy z orzeczonym stopniem niepełnosprawności prowadzona jest na specjalnie wyodrębnionych stanowiskach pracy.

Doradcy klienta posługują się językiem migowym, dzięki czemu obsługa osób bezrobotnych i poszukujących pracy przebiega sprawnie i zapewnia komfort osobom z dysfunkcją słuchu. Formy aktywizacji zawodowej dostosowywane są indywidualnie do każdej osoby zgodnie z orzeczeniem określonym we wskazaniach zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności oraz w warunkach pracy chronionej.

W celu pozyskania wolnych miejsc pracy dla osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowie podejmują współpracę poprzez osobiste i telefoniczne kontakty z pracodawcami reprezentującymi zakłady pracy chronionej, jak również z pracodawcami deklarującymi gotowość zatrudnienia osób niepełnosprawnych. W 2018 r. pośrednicy pracy, w celu pozyskania ofert pracy dla osób niepełnosprawnych złożyli 47 takich wizyt. Podczas wizyt przedstawiano także pracodawcom możliwość współfinansowania zatrudnienia osób niepełnosprawnych oraz tworzenia nowych miejsc w ramach środków PFRON.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnowie została również uruchomiona usługa e-mailowego pośrednictwa pracy, która pozwala na dobieranie odpowiednich ofert pracy dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz przesyłanie informacji o ofercie pracy na prywatny adres mailowy. W przypadku wprowadzenia do systemu informatycznego PUP w Tarnowie nowej oferty pracy, korzystający z serwisu otrzyma za pośrednictwem poczty elektronicznej powiadomienie o pojawieniu się ofert pracy w poszukiwanych zawodach. Osoby bezrobotne oraz poszukujące pracy posiadające orzeczoną stopień niepełnosprawności dzięki korzystaniu z usługi mailowego pośrednictwa pracy mogą na bieżąco śledzić pojawiające się oferty pracy.

Wszystkie działania realizowane dotychczas przez Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie mają na celu aktywizację zawodową oraz zwiększenie szans na zatrudnienie zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami, doświadczeniem zawodowym oraz możliwościami i predyspozycjami zdrowotnymi osób bezrobotnych i poszukujących pracy z orzeczoną stopniem niepełnosprawności.

b) poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych

W 2018 r. w ramach poradnictwa zawodowego zrealizowano **323** działania z zakresu aktywizacji zawodowej dla osób posiadających orzeczoną stopień niepełnosprawności, w tym:

- z indywidualnych porad i informacji zawodowych skorzystało **120** osób, w tym 62 kobiety (udzielono 140 porad i informacji zawodowych),
- w spotkaniach w ramach grupowej informacji zawodowej wzięło udział **107** osób,
- w zajęciach w ramach grupowej porady zawodowej wzięło udział **48** osób, w tym 22 kobiety,
- w szkoleniu z zakresu umiejętności poszukiwania pracy uczestniczyła **1** osoba,
- z badań testowych pod kątem określenia zainteresowań i predyspozycji zawodowych skorzystały **2** osoby,
- nagrania w systemie Video CV dokonały **3** osoby,
- indywidualną pomoc w opracowaniu dokumentów aplikacyjnych uzyskało **51** osób.

Ponadto **3** osoby z miasta Tarnowa uczestniczyły w szkoleniu w ramach Ośrodka Doradczego, skierowanego do osób planujących założenie własnej działalności gospodarczej. W trakcie spotkania uczestnicy mieli możliwość poznania m. in. zagadnień związanych

z zakładaniem działalności gospodarczej przez osoby fizyczne, zapoznania się z formami opodatkowania i wzorami formularzy podatkowych, pozyskania informacji z zakresu uprawnień do ubezpieczeń społecznych.

Od 2011 r. doradcy zawodowi realizują program „Perspektywy na lepsze jutro”, którego zadaniem jest udzielanie pomocy osobom z niepełnosprawnością w celu ułatwienia im wejścia lub powrotu na rynek pracy. Każda osoba zainteresowana może liczyć na indywidualną pomoc doradcy zawodowego, ustalenie odpowiedniego do swoich możliwości planu działania, a także objęcie wybranymi formami aktywizacji realizowanymi przez Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie. W ramach programu zostały zorganizowane grupowe wyjazdy osób niepełnosprawnych do zakładów pracy chronionej, w celu poznania warunków pracy oraz procedur związanych z zatrudnianiem pracowników z orzeczoną niepełnosprawnością. Do końca grudnia 2018 r. udział w programie zadeklarowało 717 osób, w tym 407 osób z terenu miasta Tarnowa (w 2018 r. 26 mieszkańców Tarnowa).

W 2018 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnowie działaniami aktywizującymi objęto również niepełnosprawną młodzież niepozostającą w ewidencji Urzędu. Na spotkania informacyjno-doradcze zaproszono między innymi uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Tarnowie. W trakcie zajęć, w których wzięło udział 15 osób, doradca zawodowy pomógł określić własny potencjał zawodowy każdego z uczestników w kontekście wymogów rynku pracy oraz zapoznał z formami aktywizacji zawodowej realizowanej przez PUP w 2018 r.

Osobom niepełnosprawnym na bieżąco udzielane były konsultacje i porady m. in. w zakresie: sytuacji na lokalnym, regionalnym i krajowym rynku pracy, możliwości uzyskania nowych lub dodatkowych kwalifikacji zawodowych, opracowania dokumentów aplikacyjnych, wyboru miejsca zatrudnienia, przygotowania autoprezentacji zawodowej oraz możliwości uczestniczenia w projektach mających na celu aktywizację zawodową osób z niepełnosprawnością.

2. Promocja zatrudnienia osób niepełnosprawnych wśród lokalnych pracodawców - pozyskiwanie subsydiowanych miejsc pracy dla bezrobotnych i poszukujących pracy (staże, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy i inne formy aktywizacji przewidziane w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy).

W 2018 r. w ramach środków PFRON przyznanych Miastu zgodnie z algorytmem, realizowano następujące zadania na rzecz rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych:

- zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy,
- przyznawanie środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej (opisane w pkt 5, str. 28).

W 2018 r. w ramach środków PFRON zawarto 4 umowy o refundację kosztów wyposażenia stanowisk pracy na łączną kwotę 143.187,61 zł. Na podstawie tych umów na subsydiowanych miejscach pracy zatrudnione zostały 4 osoby, w tym 3 osoby z umiarkowanym oraz 1 osoba z lekkim stopniem niepełnosprawności. Utworzono następujące stanowiska pracy: kaletnik, kierowca, robotnik gospodarczy i blacharz samochodowy.

Ponadto w ramach uzupełnienia, na utworzonych w latach wcześniejszych stanowiskach pracy, zatrudnionych zostało 7 osób, w tym 3 osoby z umiarkowanym oraz 4 osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności. Zatrudnione osoby wykonywały pracę na następujących stanowiskach: gospodarz obiektu, sprzedawca (2 osoby), pracownik produkcji (operator maszyny), kontroler jakości (2 osoby), specjalista ds. reklamy.

W ramach Programu wyrównywania różnic między regionami III w obszarze G, zostały utworzone 2 stanowiska pracy na łączną kwotę 75.000 zł. Miejsca pracy powstały na stanowisku operator maszyny, na którym zostały zatrudnione 2 osoby - 1 osoba z umiarkowanym oraz 1 osoba z lekkim stopniem niepełnosprawności.

W 2018 roku na stanowiskach pracy utworzonych ze środków Funduszu Pracy zatrudnionych zostało:

- 1) w ramach kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy - 4 osoby niepełnosprawne na następujących stanowiskach: pracownik produkcji, operator tubiarki, pomocniczy robotnik budowlany, kierownik ds. sprzedaży i reklamy,
- 2) w ramach prac interwencyjnych — 4 osoby bezrobotne na następujących stanowiskach pracy: inspektor bhp, dozorca, kucharz, szlifierz,
- 3) w ramach refundacji części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia - 1 osoba na stanowisku pracy mechanik samochodowy w ramach uzupełnienia stanowiska pracy utworzonego w 2017 r.

3. Ułatwienie osobom niepełnosprawnym kontaktu z pracodawcą poprzez organizowanie spotkań, giełd i targów pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie w celu zwiększenia możliwości aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, w tym z orzeczoną stopniem niepełnosprawności, zorganizował XXV Targi Pracy pod honorowym patronatem Prezydenta Miasta Tarnowa oraz Starosty Tarnowskiego, a także 3 giełdy pracy. Dzięki uczestnictwu w targach osoby poszukujące zatrudnienia, w tym osoby posiadające orzeczoną stopień niepełnosprawności mają możliwość zapoznania się w jednym miejscu z ofertami pracy wielu pracodawców, jak również przeprowadzenia wstępnych rozmów kwalifikacyjnych oraz złożenia dokumentów aplikacyjnych na oferowane stanowiska. W targach pracy uczestniczą również pracodawcy zatrudniający osoby niepełnosprawne, zainteresowani zatrudnieniem osób niepełnosprawnych oraz pracodawcy z zakładów pracy chronionej.

4. Organizacja szkoleń zawodowych i przekwalifikowań uwzględniających aktualne potrzeby rynku pracy.

W 2018 r. 3 osoby niepełnosprawne wzięły udział w szkoleniu:

- z zakresu prowadzenia własnej działalności gospodarczej,
- operator koparko-ładowarki,
- eksploatacja urządzeń elektroenergetycznych do 1 kV.

5. Doradztwo i pomoc osobom niepełnosprawnym podejmującym działalność gospodarczą, udzielanie dotacji na rozpoczęcie takiej działalności.

W 2018 r. zawarto 1 umowę o przyznanie środków PFRON na podjęcie działalności gospodarczej na łączną kwotę 37.981,49 zł. Środki na podjęcie działalności gospodarczej otrzymała 1 osoba z lekkim stopniem niepełnosprawności. Dodatkowo 3 osoby niepełnosprawne otrzymały środki na uruchomienie działalności gospodarczej z Funduszu Pracy. Osoby te rozpoczęły działalność gospodarczą w zakresie:

- handel przez Internet książkami, zabawkami, art. biurowymi,
- handel stacjonarny bielizną,
- usługi w zakresie tworzenia baz danych, obróbka w pliki dokumentów powierzonych przez firmy,
- usługi doradcze w zakresie wspierania rozwoju firm i instytucji oraz usługi szkoleniowe.

Ogółem w 2018 r., 4 osoby posiadające orzeczony stopień niepełnosprawności rozpoczęły działalność gospodarczą, w tym 1 osoba w ramach środków PFRON i 3 osoby z Funduszu Pracy.

6. Centrum Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej – Zakład Aktywności Zawodowej „Słoneczne Wzgórze”.

Centrum Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej – Zakład Aktywności Zawodowej „Słoneczne Wzgórze” utworzono w celu aktywizacji zawodowej osób posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. W przypadku osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, w zakładzie mogą zostać zatrudnione osoby u których stwierdzono autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną Ponadto, w Zakładzie przewidziana jest codzienna rehabilitacja niepełnosprawnych pracowników.

ZAZ mieści się przy ul Sanguszków 28 A w Tarnowie i zajmuje się działalnością remontową, wytwórczo-usługową w zakresie oprawy obrazów, wytwarzania wyrobów z drewna, korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania, zagospodarowania zieleni, nasadzeń, pielęgnacji parków i ogrodów oraz niespecjalistycznego sprzątania budynków i obiektów przemysłowych.

Ponadto w 2018 r. Gmina Miasta Tarnowa uzyskała dofinansowanie do rozszerzenia działalności Centrum Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej - Zakładu Aktywności Zawodowej „Słoneczne Wzgórze” w Tarnowie, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, Działanie 9.1 Aktywna Integracja, Poddziałanie 9.1.2 Aktywna Integracja – projekty konkursowe Typ A - kompleksowe programy na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia. Przedmiotem rozszerzonej działalności ZAZ jest prowadzenie hotelu z restauracją w pomieszczeniach w pełni przystosowanych do osób z niepełnosprawnością narządu ruchu, wzroku i słuchu. W działalności restauracji przewidziano obsługę cateringową. W ofercie pensjonatu jest też organizacja przyjęć okolicznościowych, konferencji oraz obsługa imprez plenerowych.

W ramach realizowanego projektu pn. „Od bierności do aktywności”, opracowywane są indywidualne plany działania dla uczestników, co pozwala objąć każdego z nich kompleksowym wsparciem uwzględniającym różne formy pomocy. Dla uczestników planuje się zorganizowanie szeroko pojętej edukacji zawodowej, staży, poradnictwa, treningu umiejętności społecznych, doradztwa zawodowego oraz pośredniczenie w zatrudnieniu

z ważnym elementem analizy rynku pracy, edukacji i wsparcia dla pracodawców. Wszystkimi działaniami skierowanymi do beneficjentów projektu w 2018 r. objęto łącznie 291 osób. Okres realizacji projektu od 2 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2020 r.

Od sierpnia 2018 r. w ramach projektu zostało uruchomione mieszkanie wspomagane dla 3 osób chorujących psychicznie/niepełnosprawnych intelektualnie w budynku przy ul. Żydowskiej 13.

Liczba osób zatrudnionych w ZAZ na dzień 31 grudnia 2018 r. wynosi 46 osób, w tym 33 osoby niepełnosprawne.

CEL SZCZEGÓŁO WY NR 6

Likwidacja barier architektonicznych oraz transportowych utrudniających dostęp do urzędów, obiektów użyteczności publicznej, swobodne przemieszczanie się, dostęp do informacji i możliwość komunikacji międzyludzkiej.

1. Wyposażenie istniejących i nowobudowanych sygnalizacji świetlnych w urządzenia dźwiękowe ułatwiające niewidomym bezpieczne przejście przez jezdnię.

Według stanu na dzień 31.12.2018 r. w Tarnowie, w urządzeniach dźwiękowe ułatwiające niewidomym bezpieczne przejście przez jezdnię wyposażonych jest 41 sygnalizacji świetlnych.

2. Wydzielanie i oznakowanie miejsc postoju dla uprawnionych osób niepełnosprawnych na parkingach miejskich i przed gmachami użyteczności publicznej.

Według stanu na dzień 31.12.2018 r. w Tarnowie wyznaczonych jest 310 miejsc postojowych dla osób niepełnosprawnych, z których 11 utworzonych zostało w 2018 r.

3. Przystosowanie mieszkań dla osób niepełnosprawnych, w tym osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

W 2018 r. 14 osób niepełnosprawnych uzyskało dotację ze środków PFRON na likwidację barier architektonicznych swoich domach i mieszkaniach. Łączna kwota wypłaconego dofinansowania wyniosła 127.044 zł.

4. Zakup i systematyczne wprowadzanie na wszystkie linie komunikacji miejskiej autobusów niskopodłogowych dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych.

Mieszkańcy Tarnowa mogą korzystać z 95 autobusów niskopodłogowych dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych.

5. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym korzystania z komunikacji miejskiej na preferencyjnych warunkach.

Zgodnie z uchwałą nr XII/136/2015 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 9 lipca 2015 r. z komunikacji miejskiej mogą korzystać bezpłatnie:

- 1) osoby niepełnosprawne posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności lub całkowitą niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji lub niezdolność

- do samodzielnej egzystencji (dawna I grupa inwalidzka) wraz z opiekunem towarzyszącym im w pojeździe,
- 2) niewidomi lub niedowidzący posiadający orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (dawna II grupa inwalidzka) z wpisem symbolu przyczyny niepełnosprawności 04-O,
 - 3) dzieci i młodzież dotknięte inwalidztwem lub niepełnosprawne do czasu ukończenia 18 roku życia,
 - 4) jedno z rodziców lub pełnoletni opiekun dzieci i młodzieży dotkniętej inwalidztwem lub niepełnosprawnej do czasu ukończenia 18 roku życia, towarzyszący dziecku w podróży,
 - 5) osoby, którym przysługuje specjalny zasiłek opiekuńczy lub świadczenie pielęgnacyjne przyznane przez Prezydenta Miasta Tarnowa na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych albo zasiłek dla opiekuna przyznany na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów w okresie ważności decyzji przyznającej świadczenie.

Ponadto, z ulgowych przejazdów mogą korzystać:

- 1) renciści pobierający rentę z tytułu niezdolności do pracy, rentę socjalną lub rentę rodzinną,
- 2) osoby niesłyszące, u których stwierdzono całkowitą głuchotę lub obustronne upośledzenie słuchu.

6. Dofinansowanie i koordynacja przewozów dostosowanym pojazdem osób niepełnosprawnych mających trudności w samodzielnym poruszaniu się (system taxi-bus).

W 2018 r. kontynuowane było dofinansowywanie usług przewozowych dla osób niepełnosprawnych na terenie Tarnowa. Mogły z nich korzystać uprawnione osoby niepełnosprawne zamieszkałe na terenie miasta, spełniające łącznie dwa warunki:

- posiadające znaczne trudności w samodzielnym poruszaniu się, poruszające się na stałe za pomocą przedmiotów ortopedycznych: wózka inwalidzkiego, balkoniku,
- posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (I grupa) zawierające jeden z symboli przyczyn niepełnosprawności: 05-R – upośledzenie narządu ruchu, 10-N – choroby neurologiczne, lub inne równoważne orzeczenia, wymienione w art. 5 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. potwierdzające taką dysfunkcję.

Koszty transportu pokrywane były z budżetu Miasta przy udziale osób niepełnosprawnych. W 2018 r. ponoszona przez pasażera część stała opłaty wynosiła 2,50 zł, natomiast część zmienna naliczana za każdy rozpoczęty kilometr jazdy z pasażerem wynosiła 0,50 zł. Wynagrodzenie umowne wypłacone z budżetu miasta z tytułu realizacji tego zadania w 2018 r. wyniosło 114.581,50 zł. Z usług transportowych skorzystało 5.840 uprawnionych osób niepełnosprawnych oraz 91 osób towarzyszących.

7. Udział w programach zmierzających do ułatwienia dostępności nowoczesnych rozwiązań likwidacji barier w komunikowaniu się dla osób niepełnosprawnych, zgodnie z ich potrzebami.

W ramach realizacji programu „Aktywny samorząd” osoby niepełnosprawne posiadające znaczny stopień niepełnosprawności oraz dysfunkcję narządu wzroku lub obu

kończyn górnych mogły ubiegać się o dofinansowanie do zakupu sprzętu elektronicznego oraz oprogramowania. O takie dofinansowanie w 2018 r. ubiegało się 18 osób – z czego 17 osób otrzymało dofinansowanie. Osoby niepełnosprawne mogły zakupić sprzęt elektroniczny zgodny z ich potrzebami, np. specjalistyczne klawiatury i myszy elektroniczne z powiększonymi klawiszami, lupy elektroniczne, duże monitory, specjalistyczne oprogramowanie dla osób niedowidzących lub niewidomych, urządzenia brajlowskie. Wydatki poniesione na to zadanie to kwota 85.141 zł. Dofinansowanie ze środków PFRON stanowi 90% kosztów zakupu danego sprzętu lub oprogramowania.

8. Prowadzenie i aktualizacja zakładki dla osób niepełnosprawnych na głównej stronie internetowej miasta.

Na stronie internetowej miasta Tarnowa istnieje zakładka „Pomoc osobom niepełnosprawnym”. Osoby niepełnosprawne mogą znaleźć w tym miejscu informacje dotyczące aktualnie realizowanych programów celowych, warsztatów terapii zajęciowej, orzecznictwa dla celów rentowych i pozarentowych, przysługujących ulg i uprawnień, pomocy udzielanej przez instytucje miejskie, a także zmiany aktów prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych i ich opiekunów. Zamieszczono również informacje o zakresie działania i terminach dyżurów konsultanta ds. osób niepełnosprawnych.

Zakładka „Pomoc osobom niepełnosprawnym” jest na bieżąco monitorowana i uzupełniana o aktualnie informacje, w taki sposób, aby każda osoba zainteresowana problematyką osób niepełnosprawnych uzyskała pełną wiedzę na ten temat.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 7

Zapewnienie równych szans osobom niepełnosprawnym w dostępie do kultury, sportu, rekreacji i turystyki.

1. Wsparcie oraz promowanie integracyjnych imprez kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych.

Wsparcie przeznaczone na organizację sportowych imprez dla osób niepełnosprawnych:

- 1) Centrum Kształcenia i Wychowania Ochotniczych Hufców Pracy - XIV Międzynarodowa Spartakiada Młodzieży Niepełnosprawnej Europa bez barier - 12.000 zł, 133 osoby,
- 2) Warsztaty Terapii Zajęciowej Fundacji REPI – wsparcie organizacji:
 - VIII Ogólnopolskiego Mityngu Pływackiego Osób z Niepełną Sprawnością - 3.000 zł, 200 osób,
 - VII Ogólnopolskich Zawodów we Wspinaczce Osób z Niepełną Sprawnością - 3.000 zł, 183 osoby,
- 3) Tarnowskie Zrzeszenie Sportowe Niepełnosprawnych Start - wsparcie udziału zawodników TZSN Start w zawodach rangi krajowej i międzynarodowej oraz organizacji Mistrzostw Polski w podnoszeniu ciężarów 3.000 zł, 150 osób.

Łącznie w powyższych imprezach wzięło udział: 666 osób.

2. Upowszechnianie i rozwijanie kultury fizycznej i turystyki z uwzględnieniem problematyki środowiska osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

Dotacje udzielane organizacjom pozarządowym w trybie otwartych konkursów ofert:

- 1) Sportowe talenty - prowadzenie naboru i selekcji dzieci i młodzieży do sekcji klubów sportowych działających na terenie Gminy Miasta Tarnowa: Tarnowskie Zrzeszenie Sportowe Niepełnosprawnych „Start” - 6.000 zł, pływanie i lekka atletyka dzieci niepełnosprawnych ruchowo,

Łącznie: 50 osób.

- 2) Upowszechnianie sportu wśród niepełnosprawnych mieszkańców Tarnowa:
 - Tarnowskie Zrzeszenie Sportowe Niepełnosprawnych Start - 37.200 zł, program Sport bez barier, 120 osób,
 - Tarnowskie Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Sportu i Turystyki Niewidomych i Słabowidzących „Pogórze” - 7.800 zł, kręgle klasyczne i bowling, 35 osób,

Łącznie: 155 osób.

- 3) „Niepełnosprawny – sprawny w wodzie” - bezpłatne zajęcia pływania dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych ruchowo w wieku od 6 do 15 lat, mieszkających na terenie Tarnowa lub uczących się w tarnowskich szkołach - 5.000 zł,

Łącznie: 20 osób.

- 4) dotacje na realizację części kalendarza sportowych imprez miejskich o znaczeniu ponadlokalnym: Tarnowskie Zrzeszenie Sportowe Niepełnosprawnych Start - 2.500 zł,

Łącznie: 50 osób.

- 5) Poprawa warunków uprawiania sportu w tarnowskich klubach sportowych i osiągnięcia przez zawodników wysokich wyników sportowych:

- Tarnowskie Zrzeszenie Sportowe Niepełnosprawnych Start - 5.600 zł, 40 osób,
- Tarnowskie Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Sportu i Turystyki Niewidzących i Słabowidzących Pogórze - 3.000 zł, 20 osób,

Łącznie: 60 osób.

3. Uwzględnienie w ofercie turystycznej i wypoczynkowej potrzeb osób niepełnosprawnych.

Tarnowskie Centrum Informacji (TCI) jako jedno z nielicznych centrów informacji turystycznej w Polsce jest w pełni dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Tarnów zwiedzać można z audio przewodnikiem lub ze sprzętem i materiałami dedykowanymi osobom niepełnosprawnym.

Udogodnienia dostępne w Tarnowskim Centrum Informacji:

- 1) Dla osób niedowidzących i słabowidzących:
 - Navigo City Tarnów - nowoczesny przewodnik po Tarnowie oparty o technologię lokalizacji satelitarnej GPS (możliwość bezpłatnego wypożyczenia odbiornika GPS oraz pobrania aplikacji do samodzielnej instalacji na własnym urządzeniu GPS),

- Audio przewodnik po Tarnowie (możliwość bezpłatnego wypożyczenia odtwarzacza mp3 z przewodnikiem; Audio przewodnik można także pobrać ze strony internetowej TCI),
- Przewodnik po Tarnowie (MSIT) w formie map tyflogicznych, jak i reliefowych grafik dotykowych,
- specjalnie przystosowane stanowisko komputerowe z dostępem do Internetu.

2) Dla osób poruszających się na wózkach:

- materiały promocyjne opracowane pod kątem potrzeb osób poruszających się na wózkach, również w wersji PDF do pobrania na stronie internetowej TCI,
- punkt informacji turystycznej wyposażony został w wiele udogodnień dla osób niepełnosprawnych: położenie na parterze, pochylnia w hallu, szerokie drzwi, biurko z regulowaną wysokością blatu z napędem elektrycznym (nawet do 1,5 m), zainstalowany program odczytujący treść wyświetlaną na ekranie, obniżona lada do obsługi turystów, toaleta przystosowana dla niepełnosprawnych.

4. Wspieranie organizacji pozarządowych w działaniach zmierzających do realizacji prawa osób niepełnosprawnych do pełnego uczestnictwa w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym oraz w rekreacji i turystyce – odpowiednio do ich zainteresowań i potrzeb.

W 2018 r. podpisano 14 umów z podmiotami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, na organizację zadań z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych. Łączna kwota wydatków poniesionych ze środków PFRON na ten cel wynosi 40.628 zł. W zorganizowanych przedsięwzięciach udział wzięło 572 osoby.

5. Modernizowanie, przebudowywanie lub budowanie obiektów sportowych dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych:

- przebudowa Hali Sportowo – Widowiskowej „Jaskółka” przy ul. Traugutta 3A, w 2018 r. wykonywano prace przy stanie surowym otwartym – konstrukcja, instalacje wewnętrzne oraz rozpoczęto prace wykończeniowe (tynki, stolarka, docieplenie, okładziny). Ponadto wykonano uzbrojenie terenu (instalacja elektryczna i sanitarna) oraz parkingi po południowej stronie Hali wraz z drogą do ul. Czerwonych Klonów.

*Opracowano: Referat Polityki Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej*